

ADMINISTRATIVNÍ ZDROJE DAT – JEJICH VYUŽITÍ PŘI ZPRACOVÁNÍ SČÍTÁNÍ A ZÁMĚR DO BUDOUCNOSTI

Robert Šanda
Terezie Štyglerová

Kulatý stůl ČDS a ČSÚ, 20. 4. 2022

ADMINISTRATIVNÍ ZDROJE DAT V KAŽDOROČNÍ DEMOGRAFICKÉ STATISTICE

Využívání AZD v tvorbě demografické statistiky

Jde o racionální kroky, které v případě přebírání dat z administrativních zdrojů zejména odstraňují duplicitní zjišťování/sbírání stejných údajů.

- od 2001 – data o stěhování cizinců elektronicky z evidence cizinců s trvalým nebo dlouhodobým pobytem na území, od 2005 z CIS (ŘSCP), v období 2008-7/2012 z ISEO

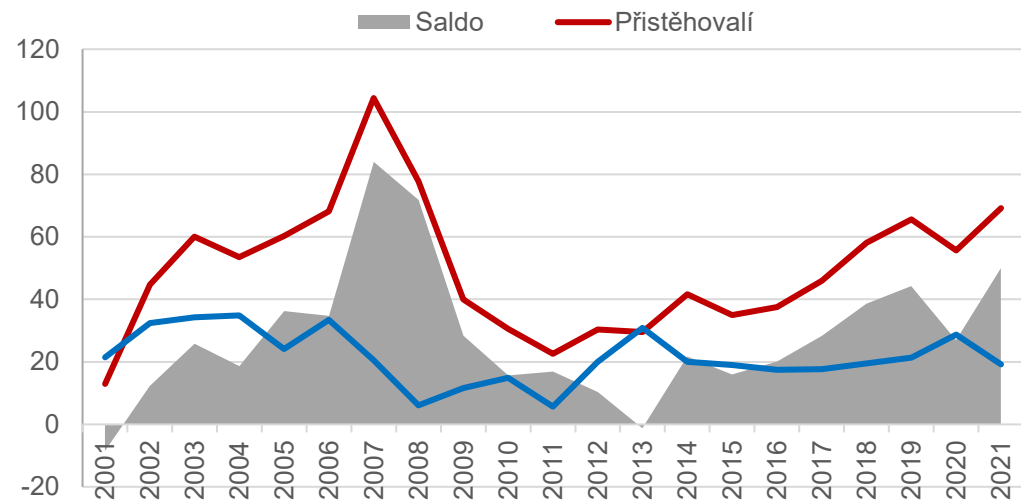
od 2005 – **celé stěhování elektronicky z ISEO a CIS** → zrušení hlášení Obyv 5-12
- od 2007 – rozvody přebírány elektronicky z **informačního systému MSp**
Statistický list pro rozvodovou agendu/Obyv 4-12 (*byť hlášení Obyv 4-12 de iure stále existuje*)
- od 2013 – přebírání dat o příčinách smrti z **IS LPZ** (později pouze v elektronické formě) od ÚZIS → redukce hlášení o úmrtí Obyv 3-12 o údaje o příčinách smrti

Využívání AZD v tvorbě demografické statistiky

Neobejde se to ale bez problémů, narušení trendů a ztráty některých statistických informací.

AZD jsou primárně pro jiné potřeby než statistiku (do dat se promítají „administrativní zásahy“), ČSÚ stěží může ovlivnit kvalitu a úplnost.

- Stěhování – v době přebírání všech dat z ISEO nízké počty vystěhovaných, nesoulad salda s rozdílem stavů cizinců;
 - ~~důvod stěhování, vzdělání, země předchozího/nového pobytu~~

- Rozvody a příčiny smrti – problém s úplností

Budoucnost využívání AZD ve statistice obyvatelstva (záměry)

A jak dál?

Základem je legislativní rámec:

Zákon o státní statistické službě, aktuálně platné znění

§ 9

Využití administrativních zdrojů údajů

(1) Orgány vykonávající státní statistickou službu využívají údaje, které ministerstva a jiné správní úřady získávají nebo shromažďují na základě zvláštních právních předpisů. Ministerstva a jiné správní úřady jsou povinny potřebné údaje na jejich žádost včas a bezplatně poskytnout, pokud tento zákon nestanoví jinak.

~~§9a (zrušen) (poskytování ČSÚ dat z ROB, AISEO a ACIS)~~

§ 12a

Cenzový informační systém

(1) Pro účely tohoto zákona a splnění povinností stanovených přímo použitelnými předpisy Evropské unie v oblasti migrace a mezinárodní ochrany, evropské demografické statistiky, sčítání lidu, domů a bytů se zřizuje cenzový informační systém jako informační systém veřejné správy.

(2) Správu tohoto neveřejného informačního systému veřejné správy zajišťuje Český statistický úřad.

(3) Při zřízení cenzového informačního systému Ministerstvo vnitra zajistí prostřednictvím služeb základních registrů převod agendového identifikátoru fyzické osoby na agendový identifikátor fyzické osoby Českého statistického úřadu.

(4) Ministerstvo vnitra poskytuje Českému statistickému úřadu agendový identifikátor nově založených fyzických osob v základním registru obyvatel prostřednictvím k tomu určených služeb.

A jak dál?

Základem je legislativní rámec:

Nařízení 223/2009 o evropské statistice, resp. jeho novela z roku 2015, která přidala článek 17a

Přístup k administrativním záznamům, jejich využívání a integrace

1. Aby se snížila zátěž respondentů, mají NSÚ, jiné vnitrostátní orgány podle článku 4 a Komise (Eurostat) právo na rychlý a bezplatný přístup a využívání všech administrativních záznamů a právo tyto záznamy integrovat do statistik, a to v míře nezbytné pro vývoj, vypracovávání a šíření evropské statistiky určené v evropském statistickém programu v souladu s článkem 1.
2. NSÚ a Komise (Eurostat) jsou konzultovány a zapojeny ve fázi prvotního návrhu podoby, dalšího vývoje a zrušení administrativních záznamů sestavených a udržovaných jinými subjekty, což usnadní další použití těchto záznamů pro účely vypracovávání evropské statistiky. Zapojují se do standardizačních činností týkajících se administrativních záznamů, které jsou důležité pro vypracovávání evropské statistiky.
3. Přístup NSÚ, jiných vnitrostátních orgánů a Komise (Eurostatu) a jejich zapojení podle odstavců 1 a 2 se omezuje na administrativní záznamy v rámci jejich příslušného systému veřejné správy.
4. K administrativním záznamům, které dávají jejich vlastníci k dispozici NSÚ, jiným vnitrostátním orgánům a Komisi (Eurostatu) k využití pro vypracovávání evropské statistiky, musí být připojena příslušná metadata.
5. NSÚ a vlastníci administrativních záznamů zavedou potřebné mechanismy spolupráce.

A jak dál?

Statistika obyvatelstva (cenzová, demografická, migrační) se v (nejen) ČR posouvá směrem k přebírání/zpracovávání dat z administrativních zdrojů.

Plán, vize:

Předpoklad – spolupráce se správci dat, zajištění ochrany osobních údajů

- **Získávání dat ze základních registrů a jejich agentových informačních systémů, budoucího IS eMatrika a jiných informačních systémů a jejich spojování pro vytváření statistky stavu a pohybu.**

= využívání již existujících, s demografickou statistikou překrývajících se, dat → odstranění duplicitního sběru, zvýšení efektivity sběru dat pro statistiku obyvatelstva

→ tzv. každoroční malé cenzy (= stavy nově nebilančně?), i v reakci na připravované nařízení k populační statistice a statistice bydlení

A jak dál?

Statistika obyvatelstva (cenzová, demografická, migrační) v ČR se posouvá směrem k přebírání/zpracovávání dat z administrativních zdrojů.

Plán, vize:

- **Integrace a využívání různých dílčích zdrojů dat o obyvatelstva pro aplikaci „signs of life“, k rozšíření (dílčí) demografické statistiky o další charakteristiky diferencující demografické chování obyvatelstva**
→ *získávání a využívání dalších AZD jako přínos pro kvalitu a rozsah statistiky obyvatelstva*